

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea de Vest din Timișoara
1.2. Facultatea	Facultatea de Litere, Istorie și Teologie
1.3. Departamentul	Departamentul de studii românești
1.4. Domeniul de studii	Limba română
1.5. Ciclul de studii	Masterat Tendințe actuale în studiul limbii române
1.6. Programul de studii / calificarea*	Limbi și literaturi Ocupații posibile conform COR: Profesor în învățământul gimnazial – 233002; Profesor în învățământul liceal și postliceal – 233001; Filolog – 264301; Referent literar – 264304; Secretar literar – 264305; Traducător – 264306; Revizor lingvist – 264309; Cercetător în lingvistică – 264312; Cercetător în filologie – 264314

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Etimologie						
2.2 Titularul activităților de curs	Conf. univ. dr. Adina Chirilă						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. univ. dr. Adina Chirilă						
2.4. Anul de studii	II	2.5. Semestrul	I	2.6. Tipul de evaluare	C	2.7. Regimul disciplinei	O

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2 curs	1	3.3. seminar/laborator	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5 curs	14	3.6. seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp*					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate / pe teren					20
Pregătire seminarii / laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat					5
Examinări					5
Alte activități.....					2
3.7. Total ore studiu individual	72				
3.8. Total ore pe semestru	100				
3.9. Număr de credite	4				

4. Precondiții (acolo unde e cazul)

4.1. de curriculum	• Stăpânirea noțiunilor fundamentale lingvistică istorică.
4.2. de competențe	• Capacitatea de corelare a planului sincron cu cel diacronic în analiza fenomenelor de limbă.

5. Condiții (acolo unde e cazul)

5.1. de desfășurarea a cursului	Dotarea tehnică adecvată a spațiului educațional
---------------------------------	--

5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului	Dotarea tehnică adecvată a spațiului educațional
---	--

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • Cunoașterea aprofundată a particularităților definitorii (din punct de vedere social, istoric și cultural) ale limbii române și a dezvoltărilor teoretice, metodologice și practice specifice cercetării limbii române; • Utilizarea integrată a aparatului conceptual și metodologic pentru a rezolva probleme teoretice și practice noi din lingvistica românească; • Formularea unor judecăți de valoare și fundamentarea unor decizii constructive prin utilizarea unor criterii și metode de evaluare a problemelor din sfera cercetării lingvistice; • Elaborarea de proiecte profesionale sau de cercetare a fenomenelor/problemelor de natură lingvistică utilizând o gamă variată de metode calitative și cantitative.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • Executarea unor sarcini profesionale complexe în condiții de autonomie și independență profesională; • Asumarea de roluri / funcții de conducere a activității grupurilor profesionale sau a unor instituții; • Autocontrolul procesului de învățare, diagnoza nevoilor de formare, analiza reflexivă a propriei activități profesionale.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general al disciplinei	Înțelegerea problemelor complexe ale etimologiei românești și ale criteriilor de urmat pentru stabilirea originii corecte a cuvintelor românești și a evoluției lor formale și semantice până în epoca actuală.
7.2. Obiectivele specifice	<p>Înțelegerea faptului că stabilirea riguroasă a etimologiei cuvintelor românești este de o capitală însemnată în direcția cunoașterii profunde a istoriei limbii române.</p> <p>Înțelegerea faptului că studiul originii și evoluției cuvintelor în cursul istoriei limbii poate aduce informații prețioase pentru istoria și cultura noastră.</p> <p>Explicarea necesității ca în găsirea unei etimologii corecte să se țină seama de criteriile lingvistice de bază și de criteriile suplimentare cu configurarea conținutului noțiunilor de concordanță fonetică și concordanță semantică între cuvintele puse în relație (pentru cuvintele moștenite sau pentru cele împrumutate în română).</p> <p>Explicarea faptului că studiul originii și evoluției cuvintelor românești trebuie legat în mod necesar de comparația cu celelalte limbi romanice și pus în paralel cu evoluții similare din limbile cu care româna a intrat în contact.</p>

	<p>Parcurgerea a numeroase excerptări din dicționarele etimologice (generale sau speciale) sau din studii etimologice focalizate pe diverse straturi etimologice ale lexicului românesc, cu analiza concretă a criteriilor de bază și a celor suplimentare.</p> <p>Recunoașterea importanței unei pregătiri aprofundate în studiul etimologiei cuvintelor românești pentru mai buna înțelegere a istoriei limbii și mai nuanțata evaluare a dezvoltării limbii române între „Orient și Occident”.</p>
--	---

8. Conținuturi

8.1. Curs	Metode de predare	Observații
1. Obiectul etimologiei. Probleme generale ale cercetării etimologice. Lucrări fundamentale de etimologie românească: dicționare etimologice (generale sau speciale) și studii etimologice.	Prelegerea; problematizarea; dezbateră; prezentarea; conversația euristică; meode interactive etc.	Aprofundarea conținuturilor de la curs se va face în cadrul orelor de seminar.
2. Noțiunea de etimon. Criterii de bază în stabilirea unei etimologii corecte: criteriul fonetic și criteriul semantic. Criterii suplimentare în stabilirea unei etimologii corecte. Neconcordanța dintre criterii.	Prelegerea; problematizarea; dezbateră; prezentarea; conversația euristică; meode interactive etc.	Aprofundarea conținuturilor de la curs se va face în cadrul orelor de seminar.
3. Tipuri de etimologie a cuvintelor din limba română: internă; directă; indirectă; multiplă. Etimologie populară.	Prelegerea; problematizarea; dezbateră; prezentarea; conversația euristică; meode interactive etc.	Aprofundarea conținuturilor de la curs se va face în cadrul orelor de seminar.
4. Straturi etimologice ale lexicului românesc (elementul latin; cuvinte autohtone; cuvinte de origine: slavă; maghiară; greacă; turcică; franceză, germană).	Prelegerea; problematizarea; dezbateră; prezentarea; conversația euristică; meode interactive etc.	Aprofundarea conținuturilor de la curs se va face în cadrul orelor de seminar.

Bibliografie

COTEANU, Ion (coord.), *Istoria limbii române*, vol. II, București, EA, 1969.

COTEANU, Ion; SALA, Marius, *Etimologia și limba română. Principii – probleme*, București, EA, 1987.

DENSUSIANU, O., *Istoria limbii române*, vol. I *Originile*, vol. II *Secolul al XVI-lea*, București, EȘ, 1961.

GRAUR, Al., *Etimologii românești*, [București], EA, 1963.

GRAUR, Al., *Alte etimologii românești*, București, EA, 1975.

HRISTEA, Theodor, *Probleme de etimologie. Studii, articole, note*, București, EȘ, 1968.

IVĂNESCU, G., *Istoria limbii române*, ediția a II-a, Iași, Junimea, 2000.

PURDELA SITARU, Maria; VASILUȚĂ, Livia, *Cercetări etimologice*, București, Editura Univers Enciclopedic, 2002.

PUȘCARIU, Sextil, *Limba română*, I. *Privire generală*. Prefață de G. Istrate. Note, bibliografie de Ilie Dan, București, Minerva, 1976.

ROSETTI, Al., *Istoria limbii române. I. De la origini până în secolul al XVII-lea*, București, EȘE, 1986.

SALA, Marius, *Introducere în etimologia limbii române*, București, Editura Univers Enciclopedic, 1999.

ȘĂINEANU, Lazăr, *Încercarea asupra semasiologiei limbei române. Studii istorice despre tranzițiunea sensurilor*. Ediție îngrijită, studiu introductiv și indice de Livia Vasiliuță, Timișoara, Editura de Vest, 1999.

8.2. Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
Analiza etimologică complexă	Metode activ-participative	
a) analiza etimologică a nivelului lexical;	Metode activ-participative	
b) analiza etimologică a nivelului fonetic;	Metode activ-participative	
c) analiza etimologică a nivelului gramatical.	Metode activ-participative	
Bibliografie Bibliografie (A se vedea <i>supra</i> bibliografia cursului) Candrea, I-A, Densusianu, Ovid, <i>Dicționarul etimologic al limbii române. Elementele latine (A- putea)</i> , București, Ed. Paralela 45, 2003. Ciorănescu, Alexandru, <i>Dicționarul etimologic al limbii române</i> , București, Ed. Saeculum I. O., 2001. <i>Dicționarul limbii române (DLR/DA)</i> , București, 1913-1949; seria nouă (M-Z) – București, Editura Academiei, 1965-2006. <i>Dicționarul explicativ al limbii române</i> , ed. a II-a, București, Ed. Univers Enciclopedic, 1996. <i>Micul dicționar academic</i> , vol. I-IV, București, Ed. Univers Enciclopedic, 2001-2003. Vor fi utilizate, de asemenea, alte surse lexicografice care oferă informații etimologice și volumele din colecția <i>Etymologica</i> , coord. Marius SALA, Univers Enciclopedic, București.		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

- În elaborarea cursului și a seminarului au fost avute în vedere așteptările comunității academice și codurile sale etice.

10. Evaluare*

Tip de activitate	10.1. Criterii de evaluare	10.2. Metode de evaluare	10.3. Pondere din nota finală
10.4. Curs	Testare scrisă și examinare oral, în care vor fi formulate subiecte tematice din tot conținutul cursului și al seminarului.	Examinare scrisă și orală	50 %
10.5. Seminar/laborator	Verificarea abilităților analiză etimologică.	Examinare scrisă și orală	50 %
10.6. Standard minim de performanță:			
Participarea la seminar: 25 puncte			

- Prezentarea unei teme de seminar din manualul de lucru sau a unui articol de specialitate – 20 puncte;
- Implicarea în discuțiile de seminar – 5 puncte

Sinteza unor articole de specialitate din publicații reprezentative din domeniu, pe o temă la alegere convenită cu responsabilul de seminar – 60 puncte

Sintezele vor fi furnizate și în format electronic pentru a constitui o bază de date ulterioare cu care vor lucra viitorii masteranzi, menționându-se numele masteranzilor care le-au realizat. Masteranzii vor participa cu lucrări la manifestările științifice organizate de Departamentul de Studii Românești sau la colocvii din afara acestuia semnalate de titularul cursului.

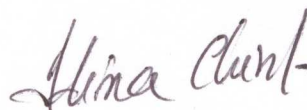
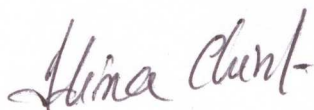
Prima activitate este obligatorie.

- Obținerea a minimum 25 puncte convenționale la activitățile de seminar; Tratarea corectă a 50% din conținutul subiectelor aferente cursului oferite la examen.

Data completării
20.09.2017

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Semnătura directorului de departament
Conf. dr. Dumitru Tucan

